

630 SE II-1

MUUDATUSETTEPANEKUTE LOETELU FINANTSINSPEKTSIOONI SEADUSE EELNÕULE

1. Muuta § 4 lõige 1 ja sõnastada see järgnevalt:

“(1) Finantsinspeksioon (edaspidi *Inspeksioon*) on avalik-õiguslik juriidiline isik, mis teostab finantsjärelvalvet seadustes ettenähtud alustel ja ulatuses.”

Põhjendus: Nimetatud muudatusettepanekust lähtudes on vajalik läbi vaadata mitmeid seonduvaid paragrahve. Samas on äärmiselt oluline esmajärjekorras otsustada, millises juriidilises vormis hakkab inspeksioon tööle. Maailmas ei ole väljakujunenud mudelit, mistõttu on vajalik põhjalikult kaaluda inspeksiooni institutsionaalse alluvusega seotud küsimusi. Avalik-õiguslik vorm tagab parima võimaluse nii Eesti Pangale kui ka rahandusministeeriumile kontrollida inspeksiooni tegevust. Samuti on see sobivaimaks viisiks inspeksiooni tegevuse finantseerimisel. Ühendatud finantsinspeksiooni loomisel valitsusasutusena Rahandusministeeriumi juures on mitmeid negatiivseid aspekte ennekõike huvide konflikt järelvalve ja teenuste kasutaja vahel. On ju Rahandusministeerium kommertspankade teenuste suuremahuline kasutaja.

Tõnu Kõiv

Algataja: EI TOETA

Juhtivkomisjon: JÄTTA ARVESTAMATA

2. Sõnastada § 4 järgmiselt:

“§ 4. Finantsinspeksioon

(1) Finantsinspeksioon (edaspidi *Inspeksioon*) on autonoomse pädevusega ja oma eelarvega Eesti Panga juures asuv asutus, mille juhtimisorganid tegutsevad ja esitavad aruanded käesolevas seaduses sätestatud korras.

(2) Inspeksioon tegutseb finantsjärelvalve teostamisel riigi nimel.

(3) Inspeksioon on finantsjärelvalve teostamisel sõltumatu.

(4) Finantsjärelvalve alaste otsuste tegemisel Inspeksioon ei taotle ega saa juhiseid Vabariigi Valitsuselt, Eesti Pangalt ega üheltki teiselt isikult ega organilt ega taotle haldusakti andmist ja toimingute tegemist, välja arvatud finantsjärelvalve alase otsuse täitmiseks seaduses ettenähtud korras haldusakti andmist või toimingute tegemist.

(5) Järelevalvesubjektide poolt esitatava aruandluse kogumist, töötlemist, infotehnoloogiaalast teenindamist, personalitööd ja muid taolisi Inspeksiooni igapäevases tegevuses vajalikke toiminguid korraldab Inspeksioon koostöös Eesti Pangaga.

(6) Eraõiguslikes lepingulistes suhetes esindab Inspeksioon Eesti Panka.”

Põhjendus: Ettepaneku kohaselt on finantsinspeksioon (edaspidi: inspeksioon) Eesti Panga juures asuv asutus, mis teostab finantsjärelvalvet riigi nimel. Esitatud ettepaneku väljatöötamise juures on muuhulgas eeskujuks võetud Soome

finantsjärelevalve ameti seaduse sätteid. Soome Finantsjärelevalve (RATA) on administratiivselt seotud riigi keskpangaga ja selline institutsionaalne raamistik, kui väikeriigi tingimustele sobiv mudel, on leidnud rahvusvaheliselt kõrget tunnustust. Eesti Panga juures asuva asutuse mõistet võib lahti mõtestada järgmiselt:

a) inspeksioonil on autonoomne pädevus, s.t. inspeksioon täidab seaduse alusel temale ainuomast haldusfunktsiooni riigi nimel (mitte keskpanga ülesandeid). Asutuse (Haldusorgani) esimene ja kõige olulisem tunnus on tema pädevus, mis on sätestatud seaduses ja mille alusel eristatakse teda kõigist teistest asutustest (haldusorganitest). Inspeksiooni poolt antakse haldusakte riigi nimel, inspeksiooni tegevus põhineb halduse seaduslikkuse printsiibile ja see allub halduskohtu kontrollile, s.t. inspeksioon on seaduse alusel varustatud avaliku võimu volitustega. Samas ei ole tegemist ainult sekkuva haldusega, vaid eelkõige avalik-õigusliku teenusega – finantssturu monitoorimisega, milline ei ole otseselt riigi võimuvolitustel põhinev tegevus;

b) inspeksioonil on oma juhtimisorganid, millised ei kuulu keskpanga juhtimisorganite hierarhiasse. Inspeksioon on organisatsiooniliselt iseseisev. Inspeksiooni kõrgema juhtimis- ja kontrollorgani kaudu on inspeksioon seotud nii Vabariigi Valitsuse kui keskpangaga;

c) sõnaühendiga “juures asuv” on meie õigusnormides märgitud iseseisva pädevusega asutuse, ametniku vms. administratiivset seotust kellegi teisega. Näiteks tegutsesid iseseisva pädevusega halduskohtunikud maakohtute juures, olles viimasega seotud ainult administratiivselt. Terminiga “juures asuv asutus” märgib inspeksiooni halduslikku asukohta, millise küsimuse lahendamine ei ole seotud pädevuse probleemidega ning millel ei ole otsest õiguslikku tähendust. Inspeksioon ja Eesti Pank on üksteisega seotud eelkõige infosüsteemide, andmetöötuse, analüüsi ja uurimistööde, personalitöö ühise korraldamise kaudu, milliste ühine korraldamine aitab märkimisväärselt vähendada nii inspeksiooni, keskpanga kui ka turuosaliste kulusid ja vältida dubleerimist keskpanga ja inspeksiooni tegevuses. Seega on tegemist eelkõige otstarbekuse kriteeriumiga, mis väljub õiguslikust materiast. Seega tuleb asuda seisukohale, et finantsinspeksiooni asutamine Eesti Panga juures ei ole vastuolus Põhiseaduse printsiipide ega sätetega;

d) inspeksioonil on oma eelarve, mille täitmist kontrollib inspeksiooni kõrgem juhtimisorgan. Rahastamine ei toimu Eesti Panga eelarve kaudu;

e) eraõiguslikes lepingulistes suhetes tegutseb inspeksioon Eesti Panga nimel. Inspeksiooni tegevuse eesmärgid on seotud eelkõige talle pandud avalike ülesannete täitmisega, mitte ei ole seotud tsiviilkäibes osalemisega. Tema tegevuses ei oma tehingud märkimisväärselt kaalu (olulisemat kaalu omavad personali puudutavad lepingud), seetõttu võib öelda, et inspeksiooni tegevuse regulatsioonis on tsiviilõiguslike suhete regulatsioonil teisejärguline tähtsus.

Uno Mereste

Algataja: EI TOETA

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT

Esitab rahanduskomisjon

6. märts 2001

